

IZLOŽBA: BLAGO MUZEJA SLAVONIJE

Grgur-Marko Ivanković
Muzej Slavonije Osijek
Osijek

Muzej Slavonije u Osijeku osnovan je 17. veljače 1877. godine kao Muzej slobodnoga i kraljevskoga grada Osijeka i jedan je od najstarijih muzeja u Hrvatskoj. Od samoga početka prikuplja raznovrsnu građu ponajviše vezanu uz povijest grada Osijeka i okolice. Kontinuirani rad na prikupljanju građe darovima građana, otkupima i brojnim arheološkim iskapanjima zahtijevao je osnivanje velikoga broja različitih muzejskih zbirki. Danas osječki Muzej slovi kao najveći kompleksni muzej u Hrvatskoj, a sastoji se od devet velikih odjela: Arheološkog, Etnografskog, Numizmatičkog, Povijesnog, Prirodoslovnog, Tehničkog, Odjela umjetničkog obrta, Hemeroteke i Knjižnice. Godine 1994. Muzej Slavonije proglašen je nacionalnom ustanovom. Muzej je 1991. godine, zbog velikosrpske agresije na Hrvatsku, pri čemu je znatno stradao i grad Osijek, bio prisiljen premjestiti najvredniju muzejsku građu u sigurnija područja Hrvatske. Preostale muzealije bile su pohranjene u muzejskim podrumima i nisu bile dostupne javnosti, a u izložbenim su dvoranama postavljane izložbe različitih umjetnika. Tek od 1994. godine, imenovanjem prof. Mladena Radića za ravnatelja ustanove, u Muzeju je postavljeno nekoliko izložaba s dostupnim muzejskim eksponatima. Ponovnim izlaganjem muzejske građe nakon višegodišnje stanke postupno je rastao i broj posjetitelja od 2400 godine 1994. preko 6000 godine 1995. do 7000 godine 1997. Samu 120. obljetnicu osnutka, 17. veljače, Muzej je dočekao bez stalnog postava, jer je grada još uvijek bila premještena. Prestankom ratne opasnosti i odlukom Ministarstva kulture u ljeto 1997. godine evakuirana je građa vraćena u Osijek. Unatoč kratkom roku odlučeno je da se do kraja godine velikom izložbom obilježi 120. obljetnica Muzeja. Osnovna zamisao ove kompleksne izložbe bila je predstaviti najznačajnije predmete iz zbirki svih muzejskih odjela. Kustosi su se, prema vrsti građe, opredijelili za grupiranje predmeta prema vrsti, temi ili kronologiji. Zastarjele vitrine bivšega stalnog postava oživljene su novim tekstilnim oblogama postavljenim prema zamisli arhitektice Sanje Semenčić iz osječkog 3D Studija. Pomno odabrani reprezentativni muzejski primjerci na izložbi su skladno raspoređeni tako da se gotovo i ne primjećuje različita koncepcija svakoga odjela.

Prirodoslovni postav čine raznoliki primjerci mineraloško-petrografske, geološko-paleontološke, botaničke i zoološke zbirke prema izboru prof. Sanje Vidović.

Arheološki se odjel sastoji od tri pododjela: prapovijesne arheologije, antičke arheologije i seobe naroda i srednjega vijeka. Svaki pododjel prezentiran je zasebno. Prapovijesni pododjel zastupljen je primjercima iz zbirke mlađega kamenog doba, bakrenog doba, brončanog i starijeg željeznog doba te zbirke mlađeg kamenog doba. Dr. sc. Jasna Šimić ove, kronološki koncipirane, zbirke predstavila je najužim izborom predmeta karakterističnih za pojedina razdoblja. Antički pododjel uglavnom čuva građu s područja rimske Murse, a zbirke su ustrojene prema vrstama predmeta, kako je prof. Slavica Filipović i osmislila postav svoga dijela izložbe. Pododjel selidbe naroda i srednjega vijeka ustrojio je prof. Mladen Radić, a sastoji se od tri velike kronološki koncipirane zbirke: selidbe naroda, bjelobrdске kulture i kasnog srednjeg vijeka. Ovaj pododjel sljedi kronološki princip, a predmeti su grupirani prema vrstama materijala.

Bogatstvo i raznovrsnost numizmatičkih zbirki predstavila je mr. sc. Hermine Göricke-Lukić u nekoliko cjelina: ostave novca iz raznih vremenskih razdoblja, najraniji primjerci hrvatskoga novca po kojima je osječka zbirka poznata kao najbrojnija zbirka hrvatskoga srednjovjekovnog novca, te zbirka medalja. Povijesni odjel sastoji se od deset osnovnih zbirki koje su na izložbi predstavljene unutar nekoliko tematskih cjelina. Prof. Sonja Gačina prof., i Grgur-Marko Ivanković prof., odlučili su izdvojiti grad Osijek, građanstvo i istaknute osobe, slavonsko plemstvo, osječke cehove i vojsku, kao najzanimljiviji pregled prošlosti grada.

Kronološku metodu, nizanjem stilskih razdoblja od kasne renesanse preko baroka, rokokoja, klasicizma, bidermajera i historicizma do secesije i moderne, odabrale su prof. Ida Horvat i prof. Radmila Biondić prezentirajući najvrednije primjerke Odjela umjetničkog obrta.

Predstavljajući fond muzejske knjižnice, veći od 150 000 svezaka, mr.sc. Vesna Burić pokušala je istaknuti mogućnosti raznovrsnog ustroja zbirki, pri čemu je posebno istaknula vrijednost glazbene zbirke i zbirke Essekiana koju čine izdanja tiskana u Osijeku od 1735. godine.

Hemeroteku Muzeja Slavonije čine zbirke novina, plakata, kalendara i sitnoga tiska. Prof. Marina Vinaj na izložbi je osobito istaknula zbirku novina, čiji fond obuhvaća gotovo kompletno osječko novinstvo od sredine 19. stoljeća.

Etnografski odjel sastavljen od šest osnovnih zbirki prezentirala je prof. Vlasta Šabić. Ovim dijelom izložbe prevladavaju predmeti zbirki narodnoga gospodarstva i rukotvorstva, te tekstilnog rukotvorstva.

U tehničkom odjelu koji je sastavljen od nekoliko zbirki Ksenija Katalinić prof., posebno je istaknula veliku zbirku pisacih strojeva i zbirku forografskih aparata.

Ovom kompleksnom izložbom, najsveobuhvatnijom u povijesti Muzeja Slavonije, prezentirano je 788 muzejskih eksponata, 159 hemerotečnih jedinica i oko 200 knjiga. Izložba je popraćena kvalitetnim katalogom s brojnim ilustracijama na više od 300 stranica.

Premda zamišljena kao prigodna, izložba Blago Muzeja Slavonije kojom je dostojno proslavljena velika obljetnica rada ustanove, zbog nedostatka novca za izvođenje suvremeno koncipiranog stalnog postava, privremeno preuzima njegovu ulogu.